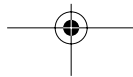
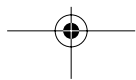
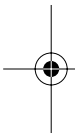
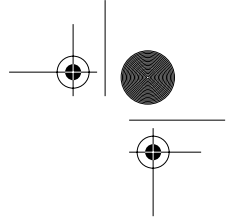

Det nære språket

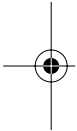

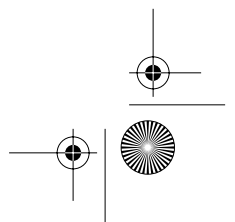
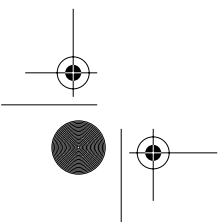
Turid Horgen

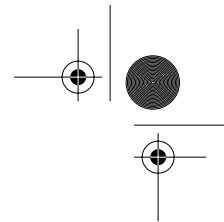
Det nære språket

*språkmiljø for mennesker med
multifunksjonshemming*

UNIVERSITETSFORLAGET

© Universitetsforlaget 2006

ISBN-13: 978-82-15-00920-9

ISBN-10: 82-15-00920-4

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Forfatter har mottatt støtte fra Det faglitterære fond.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

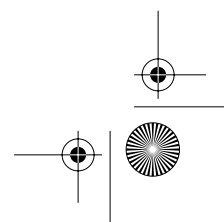
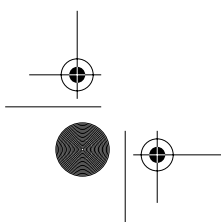
Omslag: Nina Lykke

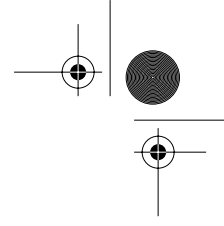
Sats: Rusaanes Bokproduksjon AS

Trykk og innbinding: AIT Trykk Otta AS

Boken er satt med: Goudy 11/13

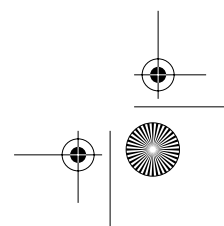
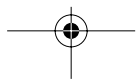
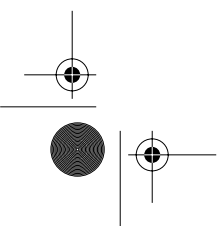
Papir: 90 g Dito

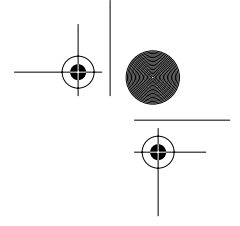

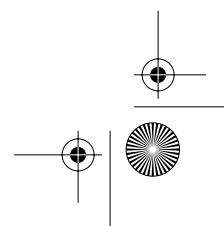
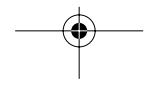
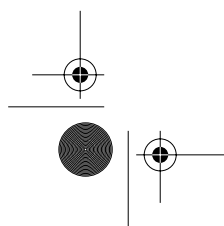
Innhold

Forord	9
Del 1 Menneskene, utfordringer og forståelse	11
Introduksjon	11
Oppbyggingen av boka	13
Menneskene det handler om.	18
Fatte, få orden på, forstå	18
Verden er det nære	19
Plattform for utvikling	21
Leve med helseproblemer	23
Omfattende spesialistbehov	24
Sterk (multi)funksjonshemming.	25
Mellom tilstand, problemorientering og aksept	25
En tilstand.	25
Blikk på spesialskolehistorie og spesialpedagogikk.	27
Spesialpedagogiske utfordringer	28
Mellompersonlig perspektiv	29
Relasjonell definisjon av funksjonshemming	30
Biomedisinsk paradigme og utfordringer	31
Blikk på en modell for habiliteringsarbeid	32
Den inkluderende skolen – en visjon om veien	34
Ett blikk på samfunnet	35
Et «dumt» fagfelt?	37
Del 2 Utvidende perspektiv	
– nyttige i møte med menneskene med de største hemmingene	39
Relasjonens betydning	
– fra barnet alene til barnet sammen med nær voksen.	40
Kultur for samspill	41
Fra å lære bort vårt språk til å lære deres	44
Det vide kommunikasjonsbegrepet.	45

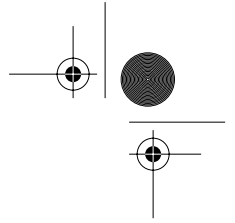
Uttrykket i handlingene våre	47
Gjensidig tilpassing i handling	49
Nytt blikk på tolking	51
Mer-signal i dynamisk lys.	52
Kommunikasjon er å dele	54
Fra fokus på intellekt til fokus på hele kroppen.	56
Nyttig blikk på kroppen.	57
I verden med kroppen	58
Kroppssubjekt.	59
Livsverden	61
Det kroppssubjektet rommer	63
Gjenkjenning med kroppen.	64
De tidligste sanseopplevelser	66
Grunnleggende kroppssanser	67
Kroppens tidligste utvikling.	69
«Prøv å åpne mer»	72
Berøringens kjemi	73
Den gode berøringen	74
Hudkontakt og samspill	75
Taktil kommunikasjon	77
Følelsenes betydning	79
Å ta følelsene på alvor	80
De vanskelige uttrykkene.	82
Følelsesuttrykk skapes i møter	83
Å delta med egne følelser.	85
Vårt altersentriske rom	86
Imitasjon og følelser	87
Investere engasjement	89
Fra Piaget til Stern – inspirasjonen fra nyere spedbarnsforskning.	91
Spedbarnsforskning	92
Tidlige utviklingsstøttende handlinger	94
En lagdelt modell – livstema	97
Vitalitetsaffekter.	98
Del 3 Å skape utviklende miljø	101
Utviklingsmetaforen – livstema.	101
«Måter å være sammen med på»	102
Framstillingsmåten.	103

Tre måter å være sammen på	104
Den selvregulerende andre	105
Å gjennomleve en opplevelse.	107
Å være i resonans med	109
Den samklingende andre.	110
Reglelekene.	112
Reglelekenes betydning	114
Å påvirke den andre	115
Selv i nærvær av en annen.	116
Felles om følelsesmessige tilstander	117
Utfordringer for den nærværende andre	119
På vei mot symbolspråket	122
Den rike verden i øyeblikket.	124
Hjelp til å erobre rommet	125
Erobring av det visuelle rom.	126
Handlinger mot verden.	128
Å mestre bildebruk	129
Hjelp fra datamaskin.	130
Muligheter med bilder.	131
Det vi kan lære av leken.	133
Lekens vesen.	133
Leken fødes på stellebordet.	134
Lek når funksjonshemmingen er omfattende.	135
Karakteristiske trekk ved leken.	137
Å lete etter leken	138
Lek med fysisk bevegelse.	139
Lek med gjenstander	140
Hjelp til lekeerfaringer	142
Når små barn leker sammen	144
Hva barna kan gjøre sammen	145
Å nyskape en fysisk verden.	147
En verden å nå med kroppen	148
Å tilpasse naturen	150
God plass og lett tilgjengelighet	152
Et miljø for felles glede	153
En annerledes verden	156
Det hvite rommet	157
Utgangspunkt for å være sammen	159

Musikk og bevegelse. 161
 Du og jeg 163
 Språkets vugge 165
 Avsluttende tanker. 167

Litteratur 168

